

OSVRTI

NAOVAMO

Među suvišnim i nepotrebnim riječima koje su se uvukle u naš jezik, pa i književni, spada i sasvim nepotrebna riječ »naovamo«. Po značenju bi ona bila vremenski prilog, po obliku složenica od prijedloga *na* i priloga mjesta *ovamo*. Služi piscu koji ne poznaje jezik ako hoće da naglasi da se neki događaj desio ili je neka pojava uslijedila nakon izvjesnog pret hodnog događaja ili datuma. Čujemo ili nam se često pruži prilika da pročitatmo, npr.: *od francuske revolucije naovamo* — kao da nije dovoljno reći: *od francuske revolucije*, odnosno: *iza francuske revolucije* (ili, kao da bi postojalo: *od francuske revolucije naonamo*, mjesto: *prije francuske revolucije*).

Što ove riječi nema Vuk u Srpskom rječniku, što je nema u Rječniku hrvatskoga ili srpskoga jezika JA, Ristić-Kangrginu Rečniku srpsko-hrvatskog i nemačkog jezika i mnogim drugim rječnicima, ne znači da riječ ne postoji u hrvatskosrpskom jeziku, jer živ narod svakodnevno stječe nove pojmove i u svom jeziku stvara nove riječi, ali ako stvara nepotrebne riječi za pojmove koji su uvijek postojali, onda se one možda mogu upotrijebiti kao povremeno osvježenje fraze, a nikako ne bi smjele postati sastavni dio fonda dobrih riječi svagdašnjeg govora, jer su rezultat jalova posla.

U Pravopisu hrvatskosrpskoga književnog jezika, na 465. strani, dolazi ova riječ s trostrukom akcentuacijom: *naòvamo*, *naòvâmo* i *naòvâmo*, a to je znak da se kao nova riječ nije ustalila, da je u raznim krajevima (a ja mislim da je razni pojedinci — jer nije stekla široko građansko pravo) različito izgovaraju.

Radi njegovanja i čuvanja čistoće jezika trebalo bi riječ »naovamo« u govoru zaboraviti i u pisanju potpuno izostaviti.

Alija Nametak

Dr STJEPAN BABIĆ:
JEZIK — ŠKOLSKI LEKSIKON

U ediciji »Školski leksikon« (»Privreda«, Zagreb, 1963), među dvanaest knjiga za različite nastavne predmete, izašao je i priručnik

Jezik dra Stjepana Babića. O potrebi ovakvih izdanja uopće i njihovoj vrijednosti, odnosno mogućnostima primjene u nastavnoj praksi bilo je već govora. Izneseni su čak i neki ekstremni stavovi. Jedni, naime, smatraju da je obrada školskog gradiva u leksikonskom obliku didaktički neopravdan i veoma štetan poduhvat;¹ drugi, opet, misle da je to, možda, put da se dođe do pravih udžbenika za suvremenu nastavu, osobito u nekim područjima (književnosti, na primjer)². Ovakve stavove teško bismo mogli prihvatiti, barem ne bez velike rezerve. Školski leksikon, kao i druga slična izdanja, ima sasvim određenu, specifičnu namjenu, pa njegov značaj ne treba ni potcjenjivati ni precjenjivati. Prije svega, moramo imati na umu da je to *priručnik* (ili, u najboljem slučaju, pomoćni udžbenik), a ne udžbenik (tj. knjiga iz koje se uči). Prema tome, svaka ocjena koja se temelji na shvatanju školskog leksikona kao udžbenika neumjesna je i promašena, kao i nastojanje da se dosadašnji način izrade udžbeničke literature zamijeni leksikonskim i enciklopedijskim izdanjima. Udžbenici se izrađuju prema određenim didaktičkim (pa i drugim) načelima, daju se ilustracije i primjeri, te vježbe i zadaci za ponavljanje i utvrđivanje. Sve se to, dakako, ne može dati u leksikonskom obliku i zato takva izdanja nikada neće moći preuzeti funkciju udžbenika, jer ih ne mogu ni zamijeniti ni nadomjestiti. Ali, uz već postojeće udžbenike za pojedine razrede osnovnih i srednjih škola, leksikon može biti veoma koristan i dragocjen priručnik svakom učeniku. Njegova prednost je, prije svega, u potpunosti materije koju donosi (svakako, u okvirima školskog programa). Leksikon zato ima trajniju vrijednost i njime se učenik može služiti u toku cijeloga svog školovanja. Osim toga, leksikonska forma obrade omogućuje da se bez teškoća osvježi znanje o detaljima školskog gradiva koji se ne mogu stalno držati u svi-

¹ Ljerka Matutinović, *Nauka bez muke*, »15 dana«, Zagreb, 1. 4. 64.

² Predrag Lazarević, Dr Tvrtko Čubelić: *Književnost (školski leksikon)*, Prosvjetni list, Sarajevo, 1. 11. 1964.